

en forandret Fordeling af Folketingsvalgtredsene.

Carstensen: Det er en Selvfølge, at enhver maa være fuldstændig enig med den ærede foregaaende Taler i, at der er en høj Grad af Ubillighed for ikke at sige Uretfærdighed i den Fordeling af Vælgerantallet i Valgtredsene, der har udviklet sig ved Folketallets Tiltagen paa forskellig Maade Landet over. Der er ikke Tvivl om, at enhver maa ønske at faa denne Ubillighed, denne Uretfærdighed fjernet og det snarest muligt. Jeg nærer altsaa ogsaa dette Ønske, men desuagtet er det mig mere vanskeligt at kunne slutte mig til det foreliggende Lovforslag. Jeg mener nemlig, hvad der for øvrigt blev antydet af den ærede første Taler (Magten), at komme ind paa et Antal af 137 Folketingsmænd ved denne Lejlighed, naar vi om 10 Aar atter ved Folketallets Forøgelse forhøje Folketingsmændenes Antal, og saaledes videre op, indtil vi i Tidens Løb komme op til et Par Hundrede. Naar man ser hen til andre Landes repræsentative Forsamlinger, vil man vistnok erkende, at vi alt nu have en temmelig fylldig Repræsentation. Der er vist meget saa Lande — de, der, have studeret dette nøjere, kunne rette mig, om jeg tager fejl — som have en større. Et af de saa Lande, jeg har kendt, som havde en større Repræsentation, var i sin Tid Sandwichsøerne. Men for øvrigt er det sikkert meget saa Lande, hvorom det gælder. Ser man hen til de store Kulturlande, Frankrig, England o. s. v., vilde de, hvis de skulde have et Antal Repræsentanter i samme Forhold som her, faa aldeles urimelig store lovgivende Forsamlinger. Jeg er derfor en bestemt Modstander af at komme ind paa denne Vej, hvis Konsekvenser ligge temmelig klart for enhver og ingenlunde ere heldige. Man vil maaste sige, at det er godt, at der er mange Repræsentanter. Dertil vil jeg svare — aldeles bortset fra, at der for Tiden ikke er Plads til dem, det er jo noget andet —: Nej, det er ikke godt, idet man ikke har Lehed ved i et lille Land som vort at finde saa mange Mænd, der virkelig kunne give sig hen til det politiske Liv, Mænd, som have Tid og Lejlighed dertil, og dernæst vil jeg bemærke, at man ved at skabe en saadan Overflod af Bladser, hvortil Mænd skulle vælges, frister Folk uhyre let til at uddanne sig som professionelle Politikere, og det er vist erkendt hele Verden over, at det er ikke det Element, der frembringer de bedste og mest velstignelsesrige Frugter i det politiske Liv. Jeg er altsaa en principiel Modstander af den Vej, der staaes ind paa her, men jeg

indrømmer paa den anden Side, at Vejen er fuldstændig grundlovmæssig, og at Regeringen maa føle sig stærkt fristet til at gaa denne Vej, fortaas saa meget godt, naar man har set, hvilken Modtagelse man har givet de forskellige Forslag til at bøde paa de uheldige Forhold, som ere fremkomne fra 1871 indtil op i Firserne, og som alle vare byggede paa en Afhjælpning af de største Ubilligheder, idet man vilde se Tiden an. — Naar man saa spørger, hvad jeg ønsker, vil jeg dertil sige, at jeg helst vil søge foreløbig at lempe paa Forholdene nu ved at fjerne de største Uretfærdigheder, særlig i Kjøbenhavn's 5te Valgtreds, Kjøbenhavn's 1ste Valgtreds, Aarhus og Odense, og for øvrigt vente, til vi med Tidens Hjælp kunne komme saa vidt, at vi kunne gennemføre en Grundlovsforandring. Thi efter min Opfattelse er det indlysende, at Grundlovens Tanke ikke har været, hvad der nægtelig findes i Grundlovens Ord. Naar man ser hen til det oprindelige Grundlovsforslag var der jo foreslaet 1 Folketingsmand for 12,000 Indvaanere. Senere, allerede ved Vedtagelsen af Grundloven blev dette Tal forhøjet til 14,000 og ved Revisionen af Grundloven 1866 til 16,000. Deri ligger efter min Opfattelse et klart Fingerpeg i Retning af, at Lovgivningsmagten den Gang havde for Øje et Folketing, der nærmede sig omtrent 100 Medlemmer, og et Landsting, der, fraregnet de kongevalgte, talte omtrent Halvdelen deraf. Det er altsaa efter min Mening Grundlovens Tanke ikke at have et saa stort Folketing, som det herefter vilde blive. Det er, som jeg paaviste før, uheldigt, og det er til Besvær i mangfoldige Henseender. Derfor er jeg i Principet fuldstændig imod dette Forslag. Men kan man enes om at vælge en Modifikation i Forholdet paa enkelte Punkter, da skal jeg give den min Tilslutning, hvad enten den har meget eller lidt at betyde. Og kunde man komme til en Grundlovsforandring, ser jeg ikke rettere, end at den Vej, som er anvist af Mindretallet i Folketingsbetænkning af 28de Januar i Fjor, hvor det foreslog Valg i større Kredse, Listervalg, hvor Forholdstalsvalgmaaden anvendes paa en vis Maade, hvorved Folketinget faar 110 Medlemmer, maa være den Vej, ad hvilken man ved en Grundlovsforandring paa en heldig Maade kan naa Maalet.

Den højtærede Formand ønsker ikke, at man skal komme uden for Forslagets Indhold. Jeg skal derfor ikke gaa videre, men kun tage den Reservation, at fordi jeg tier til enkelte af den ærede sidste Talers Bemærkninger, betyder min Tausshed ingenlunde, at jeg giver dem min Tilslutning.